

ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
– ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ –

Βρυξέλλες, 15 Δεκεμβρίου 2025
(OR. en)

AD 22/25

LIMITE

CONF-ME 9

ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗΣ

Θέμα: ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
- Κεφάλαιο 11: Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη

Διαπραγματευτικό κεφάλαιο 11: Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη

Η παρούσα θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται στη γενική της θέση για τη Διάσκεψη Προσχώρησης με το Μαυροβούνιο (AD 23/12 CONF-ME 2/12) και διέπεται από τις διαπραγματευτικές αρχές που περιέχονται σε αυτή, και συγκεκριμένα:

- οποιαδήποτε άποψη εκφράζουν τα μέρη σχετικά με κάποιο κεφάλαιο των διαπραγματεύσεων δεν προδικάζει κατά κανέναν τρόπο τη θέση που ενδέχεται να ληφθεί σχετικά με άλλα κεφάλαια·
- οι συμφωνίες –έστω και μερικές– που επιτυγχάνονται κατά τις διαπραγματεύσεις σχετικά με διαδοχικώς εξεταζόμενα κεφάλαια δεν μπορούν να θεωρηθούν οριστικές έως ότου διαμορφωθεί συνολική συμφωνία.
- τις απαιτήσεις που καθορίζονται στα σημεία 24, 28, 41 και 44 του διαπραγματευτικού πλαισίου.

Η ΕΕ ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να συνεχίσει τη διαδικασία ευθυγράμμισης με το κεκτημένο της ΕΕ και να διασφαλίσει την ουσιαστική εφαρμογή και επιβολή του πριν από την προσχώρηση, ιδίως όσον αφορά τη θέση σε λειτουργία του οργανισμού πληρωμών και το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ), και να αναπτύξει πριν από την προσχώρηση πολιτικές και μέσα που να προσεγγίζουν όσο το δυνατόν περισσότερο τις αντίστοιχες πολιτικές και μέσα της ΕΕ, σημειώνοντας ότι ενδέχεται να τεθεί σε ισχύ πρόσθετο κεκτημένο πριν από την προσχώρηση.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο, στις διαπραγματευτικές θέσεις του AD 2/16 CONF-ME 2 και AD 19/25 CONF-ME 6, αποδέχεται το κεκτημένο του κεφαλαίου 11 όπως ίσχυε την 1η Σεπτεμβρίου 2025, και ότι δηλώνει ότι θα είναι σε θέση να το εφαρμόσει πριν από την ημερομηνία προσχώρησης στην ΕΕ, υποβάλλοντας παράλληλα ορισμένα αιτήματα για μεταβατικά μέτρα και παρεκκλίσεις.

Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η ορθή χρήση, ο έλεγχος, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της βοήθειας της ΕΕ κατά την προενταξιακή περίοδο θα αποτελέσουν βασικό δείκτη της ικανότητας του Μαυροβουνίου να εφαρμόσει το κεκτημένο περί δημοσιονομικού ελέγχου αναφορικά με αυτό το διαπραγματευτικό κεφάλαιο.

Ανταποκρινόμενη συνολικά στα αιτήματα του Μαυροβουνίου για μεταβατικές περιόδους, η ΕΕ υπενθυμίζει τη γενική διαπραγματευτική της θέση ότι τα μεταβατικά μέτρα είναι έκτακτα, περιορισμένης χρονικής διάρκειας και εμβέλειας και συνοδεύονται από πρόγραμμα με σαφώς καθορισμένα στάδια για την εφαρμογή του κεκτημένου. Τα μεταβατικά μέτρα δεν πρέπει ούτε να συνεπάγονται τροποποιήσεις κανόνων ή πολιτικών της ΕΕ, ούτε να παρεμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία τους, ούτε να οδηγούν σε σημαντική στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Η ΕΕ εκτιμά ότι στην πράξη προσχώρησης θα πρέπει να ορίζεται ότι το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία κατόπιν πρότασης της Επιτροπής και διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δύναται να επιφέρει στις διατάξεις της Πράξης Προσχώρησης που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική τις προσαρμογές που πιθανόν να αποδειχθούν απαραίτητες λόγω τροποποίησης των ενωσιακών κανόνων. Οι προσαρμογές αυτές ενδέχεται να γίνουν ήδη πριν από την ημερομηνία προσχώρησης.

Η ΕΕ εκτιμά ότι η Πράξη Προσχώρησης θα πρέπει να παρέχει τις αναγκαίες νομικές βάσεις για τη θέσπιση μεταβατικών μέτρων υπό τις κάτωθι προϋποθέσεις.

Όταν είναι αναγκαία η θέσπιση μεταβατικών μέτρων για να διευκολυνθεί η μετάβαση από το υφιστάμενο καθεστώς του Μαυροβουνίου στο καθεστώς που θα προκύψει από την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής υπό τους όρους που καθορίζονται στο γεωργικό σκέλος της πράξης προσχώρησης, τα εν λόγω μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τη σχετική διαδικασία επιτροπής. Θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα λήψης τέτοιων μέτρων κατά τη διάρκεια τριών ετών μετά την ημερομηνία προσχώρησης, η δε εφαρμογή τους περιορίζεται σε αυτό το χρονικό διάστημα. Ωστόσο, θα πρέπει προβλέπεται ότι το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν πρότασης της Επιτροπής και διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δύναται να παρατείνει το εν λόγω διάστημα.

Σε περίπτωση που τα μεταβατικά μέτρα αφορούν την εφαρμογή των νομικών πράξεων σχετικά με την κοινή γεωργική πολιτική που δεν προσδιορίζονται στην Πράξη Προσχώρησης, πλην όμως απαιτούνται λόγω της προσχώρησης, τα μέτρα αυτά θεσπίζονται, πριν από την ημερομηνία προσχώρησης, από το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία κατόπιν πρότασης της Επιτροπής ή, εάν τα μέτρα αφορούν νομικές πράξεις που εκδόθηκαν αρχικά από την Επιτροπή, θεσπίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τις διαδικασίες που απαιτούνται για την έκδοση των συγκεκριμένων πράξεων.

Στο μεγαλύτερο μέρος του, το κεκτημένο του τομέα της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης ισχύει άμεσα από τη στιγμή της ένταξης και, συνεπώς, δεν απαιτεί μεταφορά στο εθνικό δίκαιο. Ωστόσο, η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η ικανότητα του Μαυροβουνίου να εφαρμόσει και να επιβάλει το κεκτημένο είναι θεμελιώδους σημασίας. Για να διασφαλιστεί η εύρυθμη εφαρμογή της ΚΓΠ κατά την προσχώρηση, το Μαυροβούνιο πρέπει να αποδείξει, εγκαίρως πριν από την προσχώρηση, ότι διαθέτει τη διοικητική ικανότητα για την αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή του κεκτημένου. Η ΕΕ καλεί το Μαυροβούνιο να συνεχίσει τις προσπάθειές του για την πλήρη εφαρμογή και επιβολή του κεκτημένου του κεφαλαίου 11 κατά τρόπο που να διασφαλίζει την αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του με ισχυρές διασφαλίσεις κατά της διαφθοράς. Υπό αυτό το πρίσμα, η ΕΕ θα παρακολουθεί στενά την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την εκτέλεση ιδίως του σχεδίου εφαρμογής για τη σύσταση του οργανισμού πληρωμών και τη δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ), σύμφωνα με το συνοδευτικό χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε το Μαυροβούνιο.

Οριζόντια θέματα

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο συνέχισε να ευθυγραμμίζει τη νομοθεσία του με το κεκτημένο της ΕΕ, μεταξύ άλλων θεσπίζοντας τον νόμο για την εφαρμογή των μέτρων της γεωργικής πολιτικής, της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης και της αλιευτικής πολιτικής στις 31 Ιουλίου 2025, ο οποίος καθορίζει το νομικό καθεστώς, την εντολή και την οργανωτική δομή του οργανισμού πληρωμών.

Ο νόμος για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη αποτελεί τη νομική βάση της γεωργικής πολιτικής του Μαυροβουνίου. Ρυθμίζει όλα τα ζητήματα που αφορούν την ανάπτυξη και τους στόχους της γεωργικής πολιτικής, περιλαμβανομένης της στήριξης του τομέα και των συνθηκών, των μητρώων και των αρχείων του. Η ΕΕ σημειώνει ότι οι τροποποιήσεις του νόμου, με τις οποίες επιτυγχάνεται περαιτέρω ευθυγράμμιση με το κεκτημένο της ΕΕ, προβλέπεται να εγκριθούν έως το τέλος του 2025.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο θα έχει έναν οργανισμό πληρωμών για τη γεωργία, την αγροτική ανάπτυξη και την αλιεία και έχει εγκρίνει διάταγμα σχετικά με την εσωτερική του δομή και τις κατηγορίες θέσεων εργασίας. Έχει προγραμματιστεί η δημιουργία έξι περιφερειακών γραφείων, ένα εκ των οποίων είναι ήδη σε λειτουργία.

Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι το Μαυροβούνιο ενέκρινε σχέδιο εφαρμογής για τη σύσταση του οργανισμού πληρωμών και τη δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ), σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης για το κλείσιμο του κεφαλαίου, τα οποία ορίζονται στην κοινή θέση της ΕΕ (AD 27/16 CONF-ME 13).

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο σκοπεύει να έχει έναν πλήρως λειτουργικό οργανισμό πληρωμών και ένα έτοιμο ΟΣΔΕ την ημέρα της προσχώρησης. Στο σχέδιο εφαρμογής, το Μαυροβούνιο έχει αναπτύξει λεπτομερή στρατηγική στην οποία περιγράφονται σαφώς όλα τα καθήκοντα και οι δραστηριότητες που πρέπει να αναληφθούν και να ολοκληρωθούν κατά την περίοδο που μεσολαβεί μέχρι την προσχώρηση. Το σχέδιο αυτό υποστηρίζεται από τη σταθερή δέσμευση του Μαυροβουνίου για συνεχή ενίσχυση της διοικητικής του ικανότητας, με σαφή καθορισμό των δημοσιονομικών αναγκών. Η ΕΕ θα παρακολουθεί τις δράσεις που αναλαμβάνει το Μαυροβούνιο για να ακολουθήσει το σχέδιο εφαρμογής και να τηρήσει το χρονοδιάγραμμά του.

Η ΕΕ σημειώνει ότι έχουν δημιουργηθεί στοιχεία του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου (ΟΣΔΕ). Το σύστημα απαιτεί περαιτέρω αναβαθμίσεις και νέα στοιχεία για την επίτευξη πλήρους ευθυγράμμισης με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων (ΣΑΑ) του Μαυροβουνίου, η ανάπτυξη του οποίου άρχισε το 2018, αποτελεί επί του παρόντος αντικείμενο περαιτέρω επεξεργασίας, καθώς έχει δρομολογηθεί η αναβάθμισή του και έχουν αγοραστεί νέοι ψηφιακοί ορθοφωτογραφικοί χάρτες για ολόκληρη την επικράτεια. Η ΕΕ υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το σχέδιο εφαρμογής, μέχρι την προσχώρηση θα έχει δημιουργηθεί σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων.

Η ΕΕ επαινεί τα επιτεύγματα του Μαυροβουνίου όσον αφορά την εφαρμογή του μέσου προενταξιακής βοήθειας της ΕΕ για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη (IPARD), το οποίο εφαρμόζεται στη χώρα από το 2018, και ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να αξιοποιήσει τα επιτεύγματα αυτά για να εξασφαλίσει την αναγκαία διοικητική ικανότητα για την εφαρμογή της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ κατά την προσχώρηση. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η πλήρης εφαρμογή των απαιτήσεων της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα και η ικανότητα ελέγχου αποτελούν προϋπόθεση για την εφαρμογή των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης τα οποία είναι επιλέξιμα για ενωσιακή στήριξη κατά την προσχώρηση.

Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι το Μαυροβούνιο έχει επιδείξει επαρκή πρόοδο όσον αφορά τη σύσταση του οργανισμού πληρωμών και τη δημιουργία του ΟΣΔΕ, περιλαμβανομένου του ΣΑΑ, και ότι το Μαυροβούνιο καταβάλλει κάθε προσπάθεια προκειμένου να εκπληρώσει όλα τα προαπαιτούμενα για τη διασφάλιση ενός πλήρως λειτουργικού οργανισμού πληρωμών και ΟΣΔΕ πριν από την ημέρα της προσχώρησης. Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να συνεχίσει να καταβάλλει προσπάθειες, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των δαπανών στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) θα είναι πλήρως λειτουργικά το αργότερο την ημερομηνία προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην ΕΕ, διασφαλίζοντας ότι οι πληρωμές φθάνουν μόνο σε νόμιμους δικαιούχους.

Η ΕΕ σημειώνει ότι θα παρακολουθεί στενά την πρόοδο που θα επιτύχει εν προκειμένω το Μαυροβούνιο στο άμεσο μέλλον και ότι ενδέχεται να προτείνει κατάλληλες ρήτρες διασφάλισης οι οποίες θα περιληφθούν στη Συνθήκη Προσχώρησης με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο επιβεβαιώνει ότι δεν προβλέπει προβλήματα στην εφαρμογή του συστήματος επιμερισμένης διαχείρισης ούτε στη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ΕΕ όσον αφορά τη δημόσια αποθεματοποίηση και τη δημοσιονομική πειθαρχία.

Η ΕΕ σημειώνει τις πληροφορίες που παρέσχε το Μαυροβούνιο σχετικά με το **δίκτυο δεδομένων για τη βιωσιμότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (ΔΔΒΓΕ)**. Θα συνεχιστεί η περαιτέρω επικαιροποίηση της νομοθεσίας, προκειμένου να ευθυγραμμιστεί με τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/2674 και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2024/2746 της Επιτροπής. Η ΕΕ σημειώνει ότι το υπουργείο Γεωργίας, Δασοκομίας και Διαχείρισης Υδάτων, μέσω της οικείας διεύθυνσης οικονομικής ανάλυσης και αγοράς, είναι υπεύθυνο για το σύστημα ΔΔΒΓΕ, ενώ η συλλογή δεδομένων διενεργείται από τις υπηρεσίες γεωργικών εφαρμογών. Η ΕΕ σημειώνει ότι θα συνεχιστεί η περαιτέρω ανάπτυξη του συστήματος καθώς και η επέκτασή του, προκειμένου να συμπεριλαμβάνει περιβαλλοντικά και κοινωνικά δεδομένα σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ.

Η ΕΕ σημειώνει τις πληροφορίες που παρέσχε το Μαυροβούνιο σχετικά με την εφαρμογή των **εμπορικών μηχανισμών και των μέτρων διαχείρισης της αγοράς**, όπως καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η ΕΕ σημειώνει ότι το κεκτημένο για τα μέτρα αυτά θα εφαρμοστεί στο Μαυροβούνιο από την ημερομηνία προσχώρησής του στην ΕΕ και υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλίσει το Μαυροβούνιο ότι διαθέτει τις διοικητικές δομές που απαιτούνται για την εφαρμογή και την επιβολή του κεκτημένου στον τομέα αυτό.

Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι το Μαυροβούνιο αναμένεται να ευθυγραμμιστεί με το κεκτημένο της ΕΕ στον τομέα της αλυσίδας εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, ώστε, το αργότερο έως την ημερομηνία προσχώρησης, να έχει μεταφέρει πλήρως στο εθνικό του δίκαιο την οδηγία (ΕΕ) 2019/633 σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Προς τούτο, απαιτούνται η θέσπιση νομοθεσίας που να διασφαλίζει τουλάχιστον το ελάχιστο επίπεδο προστασίας των προμηθευτών βάσει της οδηγίας, και ο ορισμός αρμόδιας αρχής (ή αρχών) επιβολής που θα διαθέτει τις εξουσίες που ορίζονται στην οδηγία, ήτοι να λαμβάνει και να διερευνά καταγγελίες (περιλαμβανομένης της δυνατότητας τήρησης απορρήτου), να ενεργεί αυτεπαγγέλτως, να απαιτεί πληροφορίες, να διενεργεί επιθεωρήσεις, να διατάσσει την παύση παραβάσεων και να επιβάλλει αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις. Το Μαυροβούνιο θα πρέπει επίσης να διασφαλίσει τη συνεργασία με τις άλλες αρχές της ΕΕ στα κράτη μέλη της ΕΕ που είναι αρμόδιες για την επιβολή της οδηγίας σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, να διεξαγάγει δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για τους προμηθευτές και τους αγοραστές και να θέσει σε ισχύ ρυθμίσεις για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων, ώστε το πλαίσιο να είναι πλήρως λειτουργικό την πρώτη ημέρα της προσχώρησης.

Η ΕΕ σημειώνει το αίτημα του Μαυροβουνίου να έχει το δικαίωμα να εφαρμόζει **προστατευτικά μέτρα** σε περίπτωση σοβαρών στρεβλώσεων της αγοράς που θα μπορούσαν να προκύψουν μετά την προσχώρηση στην ΕΕ. Η ΕΕ εκτιμά ότι αυτό το ζήτημα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί κατά τρόπο παρόμοιο με εκείνον που εφαρμόστηκε στη διεύρυνση του 2013 (άρθρο 37 της Πράξης Προσχώρησης της Κροατίας).

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο θα θεσπίσει, πριν από την ημερομηνία προσχώρησης, τη νομική βάση για την εφαρμογή των κανόνων για τις **κρατικές ενισχύσεις** στον τομέα της γεωργίας και το σύστημα υποβολής εκθέσεων για τις κρατικές ενισχύσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με το κεκτημένο της ΕΕ. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι όλα τα μέτρα για τις κρατικές ενισχύσεις στον γεωργικό τομέα πρέπει να έχουν ευθυγραμμιστεί με το κεκτημένο κατά την προσχώρηση.

Η ΕΕ σημειώνει το αίτημα του Μαυροβουνίου να έχει τη δυνατότητα να συνεχίσει να χορηγεί ενισχύσεις που τέθηκαν σε ισχύ πριν από την προσχώρηση, κατά τη διάρκεια τριετούς μεταβατικής περιόδου αρχής γενομένης από την ημερομηνία προσχώρησης, υπό το καθεστώς της υφιστάμενης ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Το Μαυροβούνιο έχει υποδείξει δύο καθεστάτα κρατικών ενισχύσεων για την παραγωγή νωπού γάλακτος και για την επεξεργασία γάλακτος στο αγρόκτημα.

Η ΕΕ εκτιμά ότι για να χαρακτηρίσει κατά την προσχώρηση τυχόν ενισχύσεις ως υφιστάμενες ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου και για να διαμορφώσει μια συνολική εικόνα όλων των κρατικών ενισχύσεων που ισχύουν στο Μαυροβούνιο, θα πρέπει να προβλέπεται στην Πράξη Προσχώρησης ότι το Μαυροβούνιο θα προσκομίσει, πριν από την ημερομηνία προσχώρησης, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με όλα τα μέτρα για τις κρατικές ενισχύσεις που πρέπει να θεωρούνται υφιστάμενες ενισχύσεις. Η ΕΕ εκτιμά επίσης ότι θα πρέπει να εισαχθεί στο γεωργικό κεφάλαιο της Πράξης Προσχώρησης η ακόλουθη ειδική ρήτρα σχετικά με τις ενισχύσεις που καλύπτονται από τα άρθρα 107 και 108 της ΣΛΕΕ.

Με την επιφύλαξη των διαδικασιών σχετικά με τις υφιστάμενες ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 108 της ΣΛΕΕ, τα καθεστώτα ενισχύσεων και οι επιμέρους ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες οι οποίες συνδέονται με την παραγωγή, τη μεταποίηση ή την εμπορία προϊόντων του παραρτήματος Ι της ΣΛΕΕ, πλην των αλιευτικών προϊόντων και των παραγώγων τους, που τέθηκαν σε ισχύ σε ένα νέο κράτος μέλος πριν από την ημερομηνία προσχώρησης και εξακολουθούν να εφαρμόζονται μετά την ημερομηνία αυτή, λογίζονται ως υφιστάμενες ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Τα μέτρα ενίσχυσης κοινοποιούνται στην Επιτροπή πριν από την ημερομηνία προσχώρησης. Στην κοινοποίηση αυτή περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τη νομική βάση κάθε μέτρου.
- Τα υφιστάμενα μέτρα ενίσχυσης και τα σχέδια για τη χορήγηση ή την τροποποίηση ενισχύσεων που έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή πριν από την ημερομηνία της προσχώρησης θεωρούνται ότι κοινοποιήθηκαν κατά την ημερομηνία προσχώρησης. Η Επιτροπή δημοσιεύει κατάλογο των ενισχύσεων αυτών.
- Αυτά τα μέτρα ενίσχυσης λογίζονται ως «υφιστάμενες» ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ μέχρι το τέλος του τρίτου έτους από την ημερομηνία προσχώρησης.

Εφόσον κριθεί αναγκαίο, το Μαυροβούνιο τροποποιεί τα εν λόγω μέτρα ενίσχυσης προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζει η Επιτροπή, το αργότερο μέχρι το τέλος του τρίτου έτους από την ημερομηνία προσχώρησης. Μετά την ημερομηνία αυτή, κάθε ενίσχυση που διαπιστώνεται ότι είναι ασυμβίβαστη προς τις κατευθυντήριες αυτές γραμμές θεωρείται νέα ενίσχυση.

Η ΕΕ σημειώνει ότι, βάσει του άρθρου 108 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή τηρεί υπό συνεχή επανεξέταση όλα τα καθεστώτα υφιστάμενων ενισχύσεων στα κράτη μέλη και δύναται να προτείνει, ανά πάσα στιγμή, τα κατάλληλα μέτρα που απαιτούνται για τη σταδιακή ανάπτυξη ή τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Σε περίπτωση που η Επιτροπή διαπιστώσει, κατόπιν ειδοποίησης και υποβολής των παρατηρήσεων, ότι μια υφιστάμενη ενίσχυση δεν είναι συμβατή προς την εσωτερική αγορά ή εφαρμόζεται καταχρηστικώς, αποφασίζει ότι το σχετικό κράτος οφείλει να καταργήσει ή να τροποποιήσει την ενίσχυση εντός προκαθορισμένης προθεσμίας. Η μη συμμόρφωση προς την εν λόγω απόφαση της Επιτροπής θα έχει ως αποτέλεσμα την άμεση παραπομπή του θέματος στο Δικαστήριο της ΕΕ.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το ζήτημα των **αποθεμάτων γεωργικών προϊόντων** που θα βρίσκονται στο Μαυροβούνιο την ημερομηνία της προσχώρησης πρέπει να αντιμετωπιστεί με βάση δύο διαφορετικές πτυχές:

- την ανάληψη των δημόσιων αποθεμάτων από την ΕΕ και
- τη διαχείριση των αποθεμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία, ιδίως στις περιπτώσεις που τα αποθέματα αυτά υπερβαίνουν το επίπεδο των κανονικών αποθεμάτων μεταφοράς.

Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι, όπως και σε προηγούμενες προσχωρήσεις, τα εθνικά αποθέματα ασφάλειας δεν θα πρέπει να ληφθούν υπόψη σε αυτό το πλαίσιο, δεδομένου ότι ενδέχεται να διατηρηθούν μετά την προσχώρηση.

Η ΕΕ εκτιμά ότι τα δημόσια αποθέματα που διατηρούνται κατά την ημερομηνία της προσχώρησης και προκύπτουν από την πολιτική του Μαυροβουνίου για τη στήριξη της αγοράς θα πρέπει να αναληφθούν από την ΕΕ σε τιμή που θα προκύψει από την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 906/2014 της Επιτροπής για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις δαπάνες για τη δημόσια παρέμβαση. Τα δημόσια αποθέματα του Μαυροβουνίου θα πρέπει να είναι επιλέξιμα μόνον εάν πραγματοποιείται δημόσια παρέμβαση στην ΕΕ για το συγκεκριμένο προϊόν κατά την προσχώρηση και τα αποθέματα αυτά ανταποκρίνονται στις σχετικές απαιτήσεις παρέμβασης της ΕΕ.

Η ΕΕ εκτιμά ότι για οιαδήποτε αποθέματα (ιδιωτικά και δημόσια), τα οποία την ημερομηνία προσχώρησης βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία στο Μαυροβούνιο και υπερβαίνουν τα επίπεδα στα οποία μπορούν να θεωρηθούν ως συνηθισμένα αποθέματα εκ μεταφοράς, το Μαυροβούνιο θα πρέπει να καταβάλει ποσό στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το ποσό της πληρωμής ορίζεται σε επίπεδο που απηχεί το κόστος σε σχέση με τις επιπτώσεις του πλεονασματικού αποθέματος στις αγορές γεωργικών προϊόντων. Η ΕΕ εκτιμά επίσης ότι το επίπεδο των πλεονασματικών αποθεμάτων θα πρέπει να καθοριστεί για κάθε προϊόν λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών κάθε προϊόντος και των σχετικών αγορών, καθώς και της σχετικής εφαρμοστέας νομοθεσίας της ΕΕ. Η ΕΕ εκτιμά ότι θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να εφαρμόσει και να επιβάλει τις ανωτέρω ρυθμίσεις.

Όσον αφορά τις **κερδοσκοπικές συναλλαγές**, η ΕΕ υπογραμμίζει ότι ενδεχόμενες διαταραχές της αγοράς, οφειλόμενες σε εκτροπές του εμπορίου λόγω καταχρηστικών ενεργειών εκμετάλλευσης των διαφορών στους όρους των εμπορικών συναλλαγών πριν και μετά την προσχώρηση, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τρόπο προληπτικό, με τη λήψη ενδεδειγμένων μέτρων, κατά προτίμηση πριν από την προσχώρηση.

Η ΕΕ εκτιμά ότι το ζήτημα αυτό θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με την προσθήκη ειδικών διατάξεων σχετικά με μεταβατικά μέτρα, που προβλέπουν ιδίως κανόνες για εισαγωγικές και εξαγωγικές συναλλαγές πραγματοποιούμενες κατά την προσχώρηση και για τη φορολόγηση των κατεχόντων πλεονάζοντα αποθέματα ή, ανάλογα με την περίπτωση, με παρεμφερή μεταβατικά μέτρα που θα θεσπιστούν για ορισμένους τομείς.

ΚΓΠ – είδη παρεμβάσεων (άμεσες ενισχύσεις, τομεακές παρεμβάσεις, αγροτική ανάπτυξη)

Η ΕΕ σημειώνει το αίτημα του Μαυροβουνίου όσον αφορά το χρηματοδοτικό κονδύλιο για τις άμεσες ενισχύσεις.

Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι τα κονδύλια του Μαυροβουνίου **για άμεσες ενισχύσεις**, καθώς και για **τομεακές παρεμβάσεις και για την αγροτική ανάπτυξη**, θα αποτελέσουν μέρος των συνολικών δημοσιονομικών στοιχείων για το Μαυροβούνιο και θα εξεταστούν στο πλαίσιο του κεφαλαίου 33 του κεκτημένου της ΕΕ, με το ενδεχόμενο εξέτασης περαιτέρω μεταβατικών ρυθμίσεων, εφόσον κρίνονται αναγκαίες.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο αναμένει ότι η ετήσια χρηματοδοτική συνδρομή της ΕΕ για ορισμένα είδη παρεμβάσεων που θα κατανομηθεί σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 1 και το παράρτημα VII του κανονισμού (ΕΕ) 2115/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, θα υπολογιστεί με βάση τα ακόλουθα στοιχεία της περιόδου 2014-2024:

- α) την έκταση που καταχωρίστηκε ως αμπελώνες στο σύστημα ΣΑΑ την ημέρα της προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην ΕΕ,
- β) τα στοιχεία από τη γεωργική απογραφή του 2024 σχετικά με την αμπελουργική έκταση με οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου,
- γ) την παραγωγή οίνου ανά περίοδο εμπορίας.

Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι τα κονδύλια του Μαυροβουνίου για **τομεακές παρεμβάσεις στον αμπελοοινικό τομέα** θα αποτελέσουν μέρος των συνολικών δημοσιονομικών στοιχείων για το Μαυροβούνιο και θα εξεταστούν στο πλαίσιο του κεφαλαίου 33 του κεκτημένου της ΕΕ.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο ζητεί μεταβατική περίοδο για την επίτευξη του ελάχιστου μεριδίου της συνολικής συνεισφοράς του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) που κατανέμεται σε προγράμματα για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων δυνάμει του άρθρου 31 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 με προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα για τη σταδιακή αύξηση ως ακολούθως:

- 10 % το έτος προσχώρησης,
- 15 % ένα έτος μετά την προσχώρηση,
- 20 % δύο έτη μετά την προσχώρηση,
- 25 % τρία έτη μετά την προσχώρηση.

Η ΕΕ θεωρεί αποδεκτό το αίτημα αυτό, αλλά υπογραμμίζει ότι η τελική ρύθμιση εφαρμογής, κατά την προσχώρηση του Μαυροβουνίου, ενδέχεται να επανεξεταστεί με βάση την έκβαση της συζήτησης για την ΚΓΠ μετά το 2027.

Η ΕΕ σημειώνει τα αιτήματα του Μαυροβουνίου για μεταβατική περίοδο για την εφαρμογή του άρθρου 96 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 σχετικά με το ανώτατο όριο του 13 % για τη συνδεδεμένη εισοδηματική στήριξη, ώστε να επιτρέπεται να κατανεμηθεί έως και το 30 % του συνολικού ποσού για τρία έτη από την ημερομηνία προσχώρησης.

Η ΕΕ θεωρεί αποδεκτό το αίτημα αυτό, αλλά υπογραμμίζει ότι η τελική ρύθμιση εφαρμογής, κατά την προσχώρηση του Μαυροβουνίου, ενδέχεται να επανεξεταστεί με βάση την έκβαση της συζήτησης για την ΚΓΠ μετά το 2027.

Η ΕΕ σημειώνει το αίτημα του Μαυροβουνίου να οριστεί στο 3% αντί του 5% η ελάχιστη συμμετοχή της συνολικής συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ που προορίζεται για την πρωτοβουλία **LEADER**, όπως ορίζεται στο άρθρο 92 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Η ΕΕ θεωρεί αποδεκτό το αίτημα αυτό, αλλά υπογραμμίζει ότι η τελική ρύθμιση εφαρμογής, κατά την προσχώρηση του Μαυροβουνίου, ενδέχεται να επανεξεταστεί με βάση την έκβαση της συζήτησης για την ΚΓΠ μετά το 2027.

Η ΕΕ σημειώνει τα αιτήματα του Μαυροβουνίου για μεταβατικές περιόδους για τη σταδιακή εισαγωγή των κανόνων περί αιρεσιμότητας σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 όσον αφορά τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ 1, 2, 3 και 4) και την «καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση» (ΚΓΠΚ 2 και 8), όπως απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ, αναφορικά με τις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν οι γεωργοί για τον σκοπό της απόκτησης δικαιώματος λήψης άμεσων ενισχύσεων σύμφωνα με τους κανόνες αιρεσιμότητας, βάσει του ακόλουθου χρονοδιαγράμματος:

- Απαιτήσεις στο πλαίσιο του ΚΓΠΚ 2 (προστασία των υδροτόπων και των τυρφώνων), ένα έτος από την ημερομηνία προσχώρησης.
- Απαιτήσεις στο πλαίσιο του ΚΓΠΚ 8 (ελάχιστο μερίδιο γεωργικής έκτασης που προορίζεται για μη παραγωγικές περιοχές ή χαρακτηριστικά), ένα έτος από την ημερομηνία προσχώρησης.
- Απαιτήσεις στο πλαίσιο των ΚΑΔ 1, 2, 3 και 4 (περιβάλλον και κλιματική αλλαγή όσον αφορά τα ύδατα, τη βιοποικιλότητα και το τοπίο), τρία έτη από την ημερομηνία προσχώρησης. Αυτό ισχύει παρά την ευθυγράμμιση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το κεκτημένο της ΕΕ όσον αφορά τους σχετικούς κανονισμούς.

Η ΕΕ θεωρεί ότι η αρχή αυτής της σταδιακής εισαγωγής είναι αποδεκτή, καθώς θα διευκολύνει τη διαμόρφωση της αιρεσιμότητας στο Μαυροβούνιο και η ζητούμενη μεταβατική περίοδος δεν υπερβαίνει τα τρία έτη. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι οι τελικές ρυθμίσεις εφαρμογής, κατά την προσχώρηση του Μαυροβουνίου, ενδέχεται να επανεξεταστούν με βάση την έκβαση της συζήτησης για την ΚΓΠ μετά το 2027.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο ζητεί να καθοριστούν **περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά (και άλλα ειδικά) μειονεκτήματα** στο έδαφός του βάσει μελέτης σχετικά με τις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα στη γεωργία και τον σχεδιασμό του υπολογισμού (προετοιμασία του υπολογισμού) του 2017.

Η ΕΕ θεωρεί αποδεκτό το αίτημα αυτό.

Κοινή Οργάνωση των Αγορών

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο επιδεικνύει συνεχή πρόοδο όσον αφορά την ευθυγράμμιση της νομοθεσίας του με το κεκτημένο για την κοινή οργάνωση των αγορών, σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα πρότυπα για τον οίνο, το ελαιόλαδο και το μέλι και τα πρότυπα εμπορίας. Στον αμπελοοινικό τομέα, έχει σχεδόν ολοκληρωθεί ένα ηλεκτρονικό αμπελουργικό μητρώο σύμφωνα με το άρθρο 145 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ενώ έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την πιστοποίηση των οίνων στο πλαίσιο του συστήματος ΠΟΠ/ΠΓΕ. Έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη βελτίωση της αναφοράς των τιμών και των εμπορικών μηχανισμών και η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο εξακολουθεί να ευθυγραμμίζει περαιτέρω τη νομοθεσία του σε άλλους τομείς, όπως οι οργανώσεις παραγωγών και οι διεπαγγελματικές οργανώσεις, το πρόγραμμα για τα σχολεία και η ταξινόμηση των σφαγίων. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να επιτευχθεί πλήρης ευθυγράμμιση με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 πριν από την ημερομηνία προσχώρησης και να εξασφαλιστεί η διοικητική ικανότητα για την εφαρμογή και την επιβολή του.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο θα έχει τη δυνατότητα, από την ημερομηνία προσχώρησης, να επωφεληθεί από τη χρηματοδότηση της ΕΕ για το πρόγραμμα για τα σχολεία, το οποίο αποσκοπεί στη βελτίωση της διανομής γεωργικών προϊόντων και των διατροφικών συνηθειών των παιδιών.

Η ΕΕ σημειώνει το αίτημα του Μαυροβουνίου για συμπερίληψη του προϊόντος με την ονομασία «**kajmak**» στο παράρτημα VII μέρος III του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η ΕΕ θεωρεί το αίτημα αποδεκτό.

Η ΕΕ σημειώνει το αίτημα του Μαυροβουνίου να έχει τη δυνατότητα να συμπεριλάβει τις **αμπελουργικές εκτάσεις** του στο προσάρτημα Ι του παραρτήματος VII του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η ΕΕ τονίζει ότι η ταξινόμηση στις αμπελουργικές περιοχές της ΕΕ θα πρέπει να καθοριστεί βάσει αντικειμενικών στοιχείων και κριτηρίων πριν από την προσχώρηση, προκειμένου να υπάρχει ασφάλεια δικαίου για τους οινοπαραγωγούς του Μαυροβουνίου όσον αφορά τις πράξεις εμπλουτισμού και μείωσης της οξύτητας.

Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι το Μαυροβούνιο έχει παράσχει, για καθεμία από τις βασικές του αμπελουργικές εκτάσεις, χαρτογραφικές λεπτομέρειες (λεπτομερή χάρτη) με πλήρη κλιματολογικά στοιχεία, μέσες μηνιαίες θερμοκρασίες, πιθανούς βιοκλιματικούς δείκτες, υψόμετρο των αμπελώνων, γεωγραφικό πλάτος, περιεκτικότητα του γλεύκους σε σάκχαρα και οξύτητα και φυσικό ελάχιστο αλκοολικό βαθμό για περίοδο τουλάχιστον δέκα ετών. Το αίτημα βασίζεται σε αντικειμενική, επιστημονικά τεκμηριωμένη αξιολόγηση της διαίρεσης σε ζώνες των αμπελουργικών γεωγραφικών περιοχών παραγωγής, λαμβανομένων υπόψη του εδάφους, του κλίματος και άλλων παραγόντων που συνδέονται με την έννοια του «οινοπεδίου (terroir)», όπως του εδάφους, του κλίματος, του τοπίου, της βιοποικιλότητας και της αλληλεπίδρασής τους με τις εφαρμοζόμενες αμπελουργικές και οινολογικές πρακτικές.

Η ΕΕ σημειώνει ότι, βάσει των πληροφοριών που παρέσχε το Μαυροβούνιο, το αίτημα να έχει τη δυνατότητα να συμπεριλάβει τις αμπελουργικές εκτάσεις της χώρας στο προσάρτημα Ι του παραρτήματος VII του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μπορεί να θεωρηθεί αποδεκτό ως εξής:

στην αμπελουργική ζώνη Β:

- στο Μαυροβούνιο, τις εκτάσεις αμπελοκαλλιέργειας στην περιφέρεια Nudo.

στην αμπελουργική ζώνη ΓΠ:

- στο Μαυροβούνιο, τις εκτάσεις αμπελοκαλλιέργειας στις ακόλουθες υποπεριφέρειες:

στην περιφέρεια Crnogorski basen Skadarskog jezera: Crmnica, Podgorički, Bjelopavlički, Riječka nahija, Katunska nahija, Kući, Piperi.

στην περιφέρεια Crnogorsko primorje: Ulcinj, Boka Kotorska, Bar-Budva.

Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι το προσάρτημα Ι του παραρτήματος VII του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου απαριθμεί μόνον τις αμπελουργικές ζώνες των κρατών μελών όπου πραγματοποιείται εμπορική παραγωγή οίνου.

Η ΕΕ σημειώνει τον κατάλογο των **οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου** που έχουν ταξινομηθεί από το Μαυροβούνιο για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 81 και του άρθρου 120 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/273 της Επιτροπής, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου τις οποίες αφορά η εφαρμογή του άρθρου 81 και του άρθρου 120 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/273, η Επιτροπή δημοσιοποιεί τον κατάλογο των οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου που έχουν ταξινομηθεί από το Μαυροβούνιο.

Η ΕΕ σημειώνει την πρόθεση του Μαυροβουνίου να επιδιώξει την προστασία των ακόλουθων **παραδοσιακών ειδικών όρων για τους οίνους** με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/33 της Επιτροπής και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2019/34 της Επιτροπής.

- «arhivsko vino» (οίνος εκλεκτής σοδειάς)
- «rezervisano» (αποθεματικό)
- «probirna berba» (εκλεκτική συγκομιδή)

Η ΕΕ καλεί το Μαυροβούνιο να υποβάλει στην Επιτροπή αίτηση προστασίας των παραδοσιακών ειδικών όρων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο κεφάλαιο III του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2019/33 της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 21 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2019/34 της Επιτροπής.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο αναμένει να επέλθουν αλλαγές στο παράρτημα IV του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2019/33 της Επιτροπής όσον αφορά την ονομασία του κράτους σύμφωνα με την αλλαγή του καθεστώτος κράτους του Μαυροβουνίου της 21ης Μαΐου 2006.

Πολιτική ποιότητας

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο εξακολουθεί να ευθυγραμμίζει περαιτέρω τη νομοθεσία του με το κερτημένο στον συγκεκριμένο τομέα. Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι το Μαυροβούνιο έχει θεσπίσει εθνικούς κανόνες για την καταχώριση ονομασιών ως ονομασιών προέλευσης, γεωγραφικών ενδείξεων ή εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων ή προαιρετικών ενδείξεων ποιότητας για γεωργικά προϊόντα. Επί του παρόντος, 12 γεωργικές ονομασίες προστατεύονται σε εθνικό επίπεδο. Ο εθνικός οργανισμός πιστοποίησης Monteorganica έλαβε διαπίστευση τον Μάιο του 2024, σύμφωνα με το πρότυπο MEST EN ISO/IEC 17065:2020. Το Μαυροβούνιο θα συνεχίσει τις δραστηριότητές του με στόχο την πλήρη ευθυγράμμιση και την περαιτέρω ενίσχυση της επιβολής και των ελέγχων του για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο ζητεί να έχει τη δυνατότητα να συμπεριλάβει τις **ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις** που προστατεύονται στον αμπελοοινικό τομέα σύμφωνα με την εθνική διαδικασία του Μαυροβουνίου καθώς και να τις καταχωρίσει στο ηλεκτρονικό μητρώο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (e-Ambrosia) σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1143 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ως εξής: ΠΓΕ «Crnogorski Basen Skadarskog jezera»· ΠΟΠ «Crmnica»· ΠΟΠ «υποπεριοχή Podgorički»· ΠΟΠ «Bjelopavličići»· ΠΟΠ «Riječka nahija»· ΠΟΠ «Katunska nahija»· ΠΟΠ «Kući»· ΠΟΠ «Piperi»· ΠΓΕ «Crnogorsko primorje»· ΠΟΠ «Ulcinj»· ΠΟΠ «Boka Kotorska»· ΠΟΠ «Bar-Budva» και ΠΟΠ «Nudo».

Η ΕΕ ζητεί να ολοκληρωθεί η διαδικασία καταχώρισης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1143 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Η ΕΕ καλεί το Μαυροβούνιο να υποβάλει τις αιτήσεις καταχώρισης των προαναφερόμενων ονομασιών προέλευσης και γεωγραφικών ενδείξεων των οίνων που προστατεύονται ήδη στο Μαυροβούνιο, ως προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1143 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Το Μαυροβούνιο μπορεί να υποβάλει αιτήσεις σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 το αργότερο έως την ημερομηνία προσχώρησης.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο θα διευκρινίσει πριν από την προσχώρηση ποιες είναι οι παραδοσιακές ενδείξεις που πρέπει να χρησιμοποιούνται για κάθε προστατευόμενη ονομασία προέλευσης.

Η ΕΕ τονίζει ότι, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 92 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1143, η εθνική προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης που υφίσταται κατά την ημερομηνία προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην ΕΕ μπορεί να συνεχιστεί για δώδεκα μήνες από την ημερομηνία αυτή. Το αργότερο 12 μήνες μετά την ημερομηνία προσχώρησης στην ΕΕ, το Μαυροβούνιο μπορεί να υποβάλει προς καταχώριση σε επίπεδο ΕΕ τις εν λόγω εθνικά προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και ονομασίες προέλευσης. Εάν η αίτηση καταχώρισης διαβιβαστεί στην Επιτροπή έως τη λήξη της προαναφερθείσας περιόδου, η εν λόγω εθνική προστασία παύει την ημερομηνία κατά την οποία λαμβάνεται η απόφαση για την καταχώριση (ή, σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, έως ότου εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα). Οι συνέπειες αυτής της εθνικής προστασίας, όταν η ονομασία δεν είναι καταχωρισμένη σε ενωσιακό επίπεδο, αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του Μαυροβουνίου. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι η προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων, των ονομασιών προέλευσης και των εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων που καταχωρίζονται σε επίπεδο ΕΕ πρέπει να εξασφαλίζεται από το Μαυροβούνιο από την ημερομηνία της προσχώρησής του στην ΕΕ.

Βιολογική καλλιέργεια

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο έχει ευθυγραμμίσει περαιτέρω τη νομοθεσία του με το κεκτημένο στον τομέα της βιολογικής καλλιέργειας, ευθυγραμμιζόμενο με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Ο οργανισμός Monteorganica διενεργεί έλεγχο και πιστοποίηση στη βιολογική γεωργία, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου MEST EN ISO/IEC 17065: 2020. Επιπλέον, δύο εργαστήρια έχουν διαπιστευθεί για τη διενέργεια αναλύσεων για βιολογική παραγωγή. Η ΕΕ τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η βιολογική καλλιέργεια διαθέτει αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου, περιλαμβανομένης της εποπτείας από αρμόδια αρχή, ήδη από την προσχώρηση του Μαυροβουνίου στην ΕΕ.

* * *

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω εκτιμήσεων, η ΕΕ σημειώνει ότι, στο παρόν στάδιο, δεν απαιτούνται περαιτέρω διαπραγματεύσεις για αυτό το κεφάλαιο.

Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην παρακολούθηση όλων των επιμέρους θεμάτων που προαναφέρθηκαν, ώστε να ενισχυθούν περαιτέρω η διοικητική ικανότητα του Μαυροβουνίου και η ικανότητά του να εφαρμόζει και να επιβάλλει το κεκτημένο του παρόντος κεφαλαίου, ιδίως όσον αφορά τον οργανισμό πληρωμών, το ΟΣΔΕ, την κοινή οργάνωση των αγορών και όλες τις παρεμβάσεις της ΚΓΠ. Η ΕΕ τονίζει τη σημασία των συνεχών και αμείωτων προσπαθειών που πρέπει να καταβληθούν προκειμένου να επιτευχθεί πλήρης συμμόρφωση ήδη κατά την προσχώρηση. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις σχέσεις μεταξύ αυτού του κεφαλαίου και άλλων διαπραγματευτικών κεφαλαίων. Η τελική αξιολόγηση της συμμόρφωσης της νομοθεσίας του Μαυροβουνίου με το κεκτημένο και της ικανότητας του Μαυροβουνίου να το εφαρμόσει μπορεί να γίνει μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο των διαπραγματεύσεων. Εκτός από όλες τις πληροφορίες τις οποίες ενδέχεται να ζητήσει η ΕΕ για τις διαπραγματεύσεις αυτού του κεφαλαίου και οι οποίες πρέπει να υποβληθούν στη Διάσκεψη, η ΕΕ καλεί το Μαυροβούνιο να παρέχει τακτικά στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης λεπτομερείς και γραπτές πληροφορίες σχετικά με την πορεία εφαρμογής του κεκτημένου.

Βάσει όλων των ανωτέρω εκτιμήσεων, η ΕΕ θα επανέλθει, εφόσον χρειαστεί, στο κεφάλαιο αυτό σε εύθετο χρόνο.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο, στις διαπραγματευτικές του θέσεις AD 2/16 CONF-ME 2 και AD 19/25 CONF-ME 6, αποδέχεται το κεκτημένο του κεφαλαίου 11 όπως ίσχυε την 1η Σεπτεμβρίου 2025. Η ΕΕ σημειώνει επιπλέον ότι το Μαυροβούνιο δηλώνει ότι θα συνεχίσει τη διαδικασία ευθυγράμμισης με το κεκτημένο και ότι θα είναι σε θέση να το εφαρμόσει πριν από την ημερομηνία προσχώρησής του στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υποβάλλοντας παράλληλα ορισμένα αιτήματα για μεταβατικά μέτρα και παρεκκλίσεις.

Επιπλέον, η ΕΕ υπενθυμίζει ότι ενδέχεται να υπάρξει νέο κεκτημένο στο συγκεκριμένο κεφάλαιο μεταξύ της 1ης Σεπτεμβρίου 2025 και της ημερομηνίας προσχώρησης.

ΣΧΕΔΙΟ – ΝΟΜΙΚΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΘ ΤΗΣ ΕΕ

Πράξη περί των όρων προσχώρησης της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου και των προσαρμογών της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας

ΑΡΘΡΟ [XX]

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία επί προτάσεως της Επιτροπής και κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να πραγματοποιήσει τις προσαρμογές στις διατάξεις της παρούσας Πράξης που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική, οι οποίες τυχόν αποδεικνύονται αναγκαίες λόγω τροποποίησης ενωσιακών κανόνων, περιλαμβανομένης της θέσπισης νέων κανόνων. Τέτοιες προσαρμογές μπορούν να πραγματοποιηθούν πριν από την ημερομηνία προσχώρησης.

ΑΡΘΡΟ [XX]

Σε περίπτωση που απαιτούνται μεταβατικά μέτρα προκειμένου να διευκολυνθεί η μετάβαση από το καθεστώς που εφαρμόζεται σήμερα στο Μαυροβούνιο στο καθεστώς που προκύπτει από την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής, υπό τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα πράξη, τα μέτρα αυτά θεσπίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 229 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου¹, σε συνδυασμό με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή² ή με τη σχετική διαδικασία που προβλέπεται στην εφαρμοστέα νομοθεσία. Η θέσπιση των μεταβατικών μέτρων του παρόντος άρθρου είναι δυνατή εντός περιόδου τριών ετών από την ημερομηνία προσχώρησης και η εφαρμογή τους περιορίζεται εντός της περιόδου αυτής. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να παρατείνει την εν λόγω περίοδο.

¹ EE L 347 της 20.12.2013, σ. 671

² EE L 55 της 28.2.2011, σ. 13

Τα μεταβατικά μέτρα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο είναι επίσης δυνατόν να θεσπισθούν και πριν από την ημερομηνία προσχώρησης, εφόσον απαιτείται. Τα μέτρα αυτά θεσπίζονται από το Συμβούλιο το οποίο ενεργεί με ειδική πλειοψηφία κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής ή, εάν τα μέτρα αφορούν νομικές πράξεις που εκδόθηκαν αρχικά από την Επιτροπή, θεσπίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τις διαδικασίες που απαιτούνται για την έκδοση των εν λόγω πράξεων.

Κατάλογος ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο [xx] της Πράξης Προσχώρησης: προσαρμογές στις πράξεις των θεσμικών οργάνων

[X.] ΓΕΩΡΓΙΑ

32013R1308: **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671)

α) Το παράρτημα VII τροποποιείται ως εξής:

α. Στο Μέρος III σημείο 2, προστίθενται τα εξής:

«xvii) kajmak»

β. Το προσάρτημα I τροποποιείται ως εξής:

i. Στο σημείο 2, προστίθενται τα εξής:

«i) στο Μαυροβούνιο, τις εκτάσεις αμπελοκαλλιέργειας στην περιφέρεια Nudo»

ii. Στο σημείο 4, προστίθενται τα εξής:

«η) στο Μαυροβούνιο, τις εκτάσεις αμπελοκαλλιέργειας στις ακόλουθες υποπεριφέρειες:

- στην περιφέρεια Crnogorski basen Skadarskog jezera: Crmnica, Podgorički, Bjelopavlići, Riječka nahija, Katunska nahija, Kuči, Piperi·
- στην περιφέρεια Crnogorsko primorje: Ulcinj, Boka Kotorska, Bar-Budva.»

32021R2115: Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 (ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 1):

α) Στο άρθρο 92, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«3. Για το Μαυροβούνιο, τουλάχιστον το 3 % της συνολικής συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ στο στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ που ορίζεται στο παράρτημα XI προορίζεται για τη LEADER.

Για ολόκληρη την περίοδο του στρατηγικού σχεδίου του Μαυροβουνίου για την ΚΓΠ, οι συνολικές δαπάνες του ΕΓΤΑΑ για την αγροτική ανάπτυξη εκτός από τις δαπάνες για τη LEADER, όπως καθορίζονται στο οικονομικό σχέδιο σύμφωνα με το άρθρο 112 παράγραφος 2 στοιχείο α), δεν υπερβαίνουν το 97 % της συνολικής συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ στο στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ που ορίζεται στο παράρτημα XI. Αφού εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 118 ή 119, το εν λόγω χρηματοδοτικό ανώτατο όριο συνιστά δημοσιονομικό ανώτατο όριο που καθορίζεται από το δίκαιο της Ένωσης.»

β) Στο άρθρο 96 παράγραφος 2 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Για το Μαυροβούνιο και για τα τρία πρώτα έτη υποβολής αιτήσεων κατά την προσχώρηση, * περιορίζεται στο 30 % κατ' ανώτατο όριο του ποσού που καθορίζεται για το Μαυροβούνιο στο παράρτημα IX.»

** ανάλογα με την ακριβή ημερομηνία προσχώρησης, τα έτη υποβολής αιτήσεων θα πρέπει να καθοριστούν στο τελικό κείμενο.*

γ) Στο άρθρο 97, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«1α. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το ακόλουθο ποσοστό των κονδυλίων που ορίζονται στο παράρτημα ΙΧ για το Μαυροβούνιο δεσμεύεται για τα οικολογικά προγράμματα που αναφέρονται στον τίτλο ΙΙΙ κεφάλαιο ΙΙ τμήμα 2 υποτήμα 4:

- τουλάχιστον 10 % των κονδυλίων για το ημερολογιακό έτος της προσχώρησης του Μαυροβουνίου
- τουλάχιστον 15 % των κονδυλίων για το πρώτο ημερολογιακό έτος μετά το ημερολογιακό έτος της προσχώρησης του Μαυροβουνίου
- τουλάχιστον 20 % των κονδυλίων για το δεύτερο ημερολογιακό έτος μετά το ημερολογιακό έτος της προσχώρησης του Μαυροβουνίου»

δ) Στο άρθρο 118 παράγραφος 1 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Το Μαυροβούνιο υποβάλλει στην Επιτροπή πρόταση στρατηγικού σχεδίου για την ΚΓΠ με το περιεχόμενο που αναφέρεται στο άρθρο 107, το αργότερο την [ηη μμ εε].»

ε) Το παράρτημα ΙΙΙ τροποποιείται ως εξής:

α. Στην καταχώριση για το «ΚΓΠΚ 2», προστίθεται η ακόλουθη υποσημείωση:

«1α Το Μαυροβούνιο μπορεί να προβλέπει στο στρατηγικό του σχέδιο για την ΚΓΠ ότι το εν λόγω πρότυπο ΚΓΠΚ θα εφαρμόζεται μόνον από το έτος υποβολής αιτήσεων* μετά το έτος προσχώρησης. Στην περίπτωση αυτή, το Μαυροβούνιο αποδεικνύει ότι η καθυστέρηση είναι αναγκαία για τη θέσπιση του συστήματος διαχείρισης σύμφωνα με λεπτομερή προγραμματισμό.»

β. Στις καταχωρίσεις για τις «ΚΑΔ 1», «ΚΑΔ 2», «ΚΑΔ 3» και ΚΑΔ 4», προστίθεται η ακόλουθη υποσημείωση:

«1α Το Μαυροβούνιο μπορεί να προβλέπει στο στρατηγικό του σχέδιο για την ΚΓΠ ότι η εν λόγω ΚΑΔ θα εφαρμόζεται μόνον από το τρίτο έτος υποβολής αιτήσεων* μετά το έτος προσχώρησης. Στην περίπτωση αυτή, το Μαυροβούνιο αποδεικνύει ότι η καθυστέρηση είναι αναγκαία για τη θέσπιση του συστήματος διαχείρισης σύμφωνα με λεπτομερή προγραμματισμό.»

γ. Στην καταχώριση για το «ΚΓΠΚ 8», προστίθεται η ακόλουθη υποσημείωση:

«1α Το Μαυροβούνιο μπορεί να προβλέπει στο στρατηγικό του σχέδιο για την ΚΓΠ ότι το εν λόγω πρότυπο ΚΓΠΚ θα εφαρμόζεται μόνον από το έτος υποβολής αιτήσεων* μετά το έτος προσχώρησης. Στην περίπτωση αυτή, το Μαυροβούνιο αποδεικνύει ότι η καθυστέρηση είναι αναγκαία για τη θέσπιση του συστήματος διαχείρισης σύμφωνα με λεπτομερή προγραμματισμό.»

** ανάλογα με την ακριβή ημερομηνία προσχώρησης, το έτος υποβολής αιτήσεων θα πρέπει να καθοριστεί στο τελικό κείμενο.*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [XX]

Κατάλογος ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο [XX] της Πράξης Προσχώρησης: άλλες πάγιες διατάξεις

[X.] ΓΕΩΡΓΙΑ

α) Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Μέρος Τρίτο, Τίτλος III, Γεωργία και αλιεία

1. Η Ένωση αναλαμβάνει τα δημόσια αποθέματα, τα οποία διατηρεί το Μαυροβούνιο κατά την ημερομηνία προσχώρησης και προκύπτουν από την πολιτική της χώρας για τη στήριξη της αγοράς, στην τιμή που θα προκύψει από την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 906/2014 της Επιτροπής για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις δαπάνες για τη δημόσια παρέμβαση³. Τα προαναφερθέντα αποθέματα αναλαμβάνονται μόνον υπό την προϋπόθεση ότι υφίσταται δημόσια παρέμβαση στην Ένωση κατά την ημερομηνία προσχώρησης για τα συγκεκριμένα προϊόντα, και ότι τα αποθέματα πληρούν τις απαιτήσεις για ενωσιακή παρέμβαση.
2. Για οιαδήποτε αποθέματα, ιδιωτικά ή δημόσια, τα οποία την ημερομηνία προσχώρησης βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία στο Μαυροβούνιο και υπερβαίνουν τα επίπεδα στα οποία μπορούν να θεωρηθούν ως συνηθισμένα αποθέματα εκ μεταφοράς, το Μαυροβούνιο καταβάλλει ποσό στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Το ποσό της πληρωμής ορίζεται σε επίπεδο που απηχεί το κόστος σε σχέση με τις επιπτώσεις του πλεονασματικού αποθέματος στις αγορές γεωργικών προϊόντων.

Το επίπεδο των πλεονασματικών αποθεμάτων θα πρέπει να καθοριστεί για κάθε προϊόν λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών κάθε προϊόντος και των οικείων αγορών, καθώς και της σχετικής εφαρμοστέας ενωσιακής νομοθεσίας.

³ EE L 255 της 28.8.2014, σ. 1 και EE L 347 της 20.12.2013, σ. 549

3. Τα αποθέματα της παραγράφου 1 αφαιρούνται από την ποσότητα που υπερβαίνει τα κανονικά αποθέματα εκ μεταφοράς.
4. Η Επιτροπή υλοποιεί και εφαρμόζει τις ρυθμίσεις που περιγράφονται στις παραγράφους 1 έως 3 σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 103 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής⁴ ή, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διαδικασίες που αναφέρονται στα άρθρα 19 και 20 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου⁵ ή σύμφωνα με τη σχετική διαδικασία επιτροπής όπως ορίζεται στην εφαρμοστέα νομοθεσία.

β) Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Μέρος τρίτο, Τίτλος VII, Κεφάλαιο 1, Κανόνες ανταγωνισμού

Με την επιφύλαξη των διαδικασιών σχετικά με τις υφιστάμενες ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 108 της ΣΛΕΕ, τα καθεστώτα ενισχύσεων και οι επιμέρους ενισχύσεις που χορηγούνται για δραστηριότητες οι οποίες συνδέονται με την παραγωγή και την εμπορία προϊόντων του παραρτήματος Ι της ΣΛΕΕ, πλην των αλιευτικών προϊόντων και των παραγώγων τους, που τέθηκαν σε ισχύ στο νέο κράτος μέλος πριν από την ημερομηνία προσχώρησης και εξακολουθούν να εφαρμόζονται μετά την ημερομηνία αυτή, λογίζονται ως υφιστάμενες ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ υπό την ακόλουθη προϋπόθεση:

- τα μέτρα ενίσχυσης κοινοποιούνται στην Επιτροπή πριν από την ημερομηνία προσχώρησης. Στην κοινοποίηση αυτή περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τη νομική βάση κάθε μέτρου. Τα υφιστάμενα μέτρα ενίσχυσης και τα σχέδια για τη χορήγηση ή την τροποποίηση ενισχύσεων που έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή πριν από την ημερομηνία της προσχώρησης θεωρούνται ότι κοινοποιήθηκαν κατά την ημερομηνία προσχώρησης. Η Επιτροπή δημοσιεύει κατάλογο των ενισχύσεων αυτών.

⁴ ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 187

⁵ ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671

Αυτά τα μέτρα ενίσχυσης λογίζονται ως «υφιστάμενες» ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 108 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ για μια τριετία από την ημερομηνία προσχώρησης.

Εφόσον κριθεί αναγκαίο, το Μαυροβούνιο τροποποιεί τα εν λόγω μέτρα ενίσχυσης προκειμένου να συμμορφωθεί προς τις κατευθυντήριες γραμμές που εφαρμόζει η Επιτροπή, το αργότερο μέχρι το τέλος του τρίτου έτους από την ημερομηνία προσχώρησης. Μετά την ημερομηνία αυτή, κάθε ενίσχυση που διαπιστώνεται ότι είναι ασυμβίβαστη προς τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θεωρείται νέα ενίσχυση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ []

Κατάλογος ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο [] της Πράξης Προσχώρησης: Μεταβατικά μέτρα

[X.] ΓΕΩΡΓΙΑ

32024R1143: Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1143 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις για τον οίνο, τα αλκοολούχα ποτά και τα γεωργικά προϊόντα, καθώς και σχετικά με τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και τις προαιρετικές ενδείξεις ποιότητας για τα γεωργικά προϊόντα, ο οποίος τροποποιεί τους κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, (ΕΕ) 2019/787 και (ΕΕ) 2019/1753 και καταργεί τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 (ΕΕ L, 2024/1143, 23.4.2024, σ. 66).

Στο άρθρο 92, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«3. Στην περίπτωση νέου προσχωρούντος κράτους μέλους, η εθνική προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που υφίσταται κατά την ημερομηνία προσχώρησής του παύει την [ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της Πράξης Προσχώρησης].

Έως την ημερομηνία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, το νέο προσχωρούν κράτος μέλος επιτρέπεται να υποβάλει στην Επιτροπή, χωρίς να εφαρμόζει το άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού, αιτήσεις καταχώρισης όλων των γεωγραφικών ενδείξεων που προστατεύονται ήδη βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

Όταν υποβάλλεται στην Επιτροπή αίτηση όπως αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο, η εθνική προστασία παύει την ημερομηνία κατά την οποία λαμβάνεται απόφαση καταχώρισης σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος κανονισμού. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης καταχώρισης, η εθνική προστασία συνεχίζεται έως ότου εξαντληθούν όλα τα ένδικα μέσα, κατά περίπτωση.

Εάν, στο τέλος της διαδικασίας που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο, μια ονομασία δεν καταχωριστεί βάσει του παρόντος κανονισμού, οι συνέπειες της εν λόγω εθνικής προστασίας αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του οικείου κράτους μέλους. Κατά περίπτωση, μετά την παύση της εθνικής προστασίας, το οικείο κράτος μέλος ζητεί, αμελλητί, την ακύρωση της καταχώρισης της αντίστοιχης γεωγραφικής ένδειξης στο διεθνές μητρώο του Διεθνούς Γραφείου.»

32019R1753: **Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1753 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**, της 23ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με τις ενέργειες της Ένωσης μετά την προσχώρησή της στην Πράξη της Γενεύης της Συμφωνίας της Λισαβόνας για τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις (ΕΕ L 271 της 24.10.2019, σ. 1)

Προστίθεται το ακόλουθο άρθρο:

Άρθρο 11α

Μεταβατικές διατάξεις για τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις που προέρχονται από νέα προσχωρούντα κράτη μέλη τα οποία είναι μέλη της Πράξης της Γενεύης

- «1. Τα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ένωση μετά την προσχώρηση στην Πράξη της Γενεύης ορίζουν την Επιτροπή ή το Γραφείο διανοητικής ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό την αντίστοιχη ιδιότητά τους, ως τη μόνη αρμόδια αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 3 της Πράξης της Γενεύης.
2. Όσον αφορά κάθε ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη που προέρχεται από κράτος μέλος, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 και έχει καταχωριστεί στο διεθνές μητρώο, για προϊόν που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1143 ή του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2411, αλλά δεν προστατεύεται βάσει οποιουδήποτε από τους εν λόγω κανονισμούς, το οικείο κράτος μέλος, βάσει αιτήματος φυσικού προσώπου ή νομικής οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 σημείο ii) της Πράξης της Γενεύης ή δικαιούχου όπως ορίζεται στο άρθρο 1 σημείο xvii) της Πράξης της Γενεύης, ή με δική του πρωτοβουλία, επιλέγει να ζητήσει:

- α) την καταχώριση της εν λόγω ονομασίας προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης βάσει του σχετικού κανονισμού· ή
- β) την ακύρωση της καταχώρισης της εν λόγω ονομασίας προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης στο διεθνές μητρώο.

Τα οικεία κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή την επιλογή που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο και υποβάλλουν το αντίστοιχο αίτημα έως ... [ένα έτος μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Πράξης Προσχώρησης].

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο α), η αίτηση καταχώρισης αφορά προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη πανομοιότυπη με την ονομασία προέλευσης ή τη γεωγραφική ένδειξη που έχει καταχωριστεί στο διεθνές μητρώο.

Εάν δεν υποβληθεί αίτηση καταχώρισης εντός της προθεσμίας ή εάν απορριφθεί η αίτηση καταχώρισης βάσει του εφαρμοστέου κανονισμού και έχουν εξαντληθεί τα σχετικά διοικητικά και ένδικα μέσα, το οικείο κράτος μέλος ζητεί, αμελλητί, την ακύρωση της καταχώρισης της εν λόγω ονομασίας προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης στο διεθνές μητρώο.»